

TEHNIČKA POMOĆ INSTITUCIJAMA INFRASTRUKTURE KVALITETA U SRBIJI

SISTEM MENADŽMENTA KVALITETOM - ULOGA U OBEZBEDIVANJU USAGLAŠENOSTI PROIZVODA SA ZAHTEVIMA DIREKTIVA EU NOVOG PRISTUPA

Mihajlo Zozolly
(april 2010)

Contract no.: Europa/04/125357/0/SER/10 - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

SIQ u svetu

4 područja rada:
OCENJIVANJE SISTEMA MENADŽMENTA
TESTIRANJE I OCENJIVANJE PROIZVODA
METROLOGIJA
OBRAZOVANJE

Contract no.: Europa/04/125357/0/SER/10 - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

SIQ Ocenjivanje sistema menadžmenta

- Prva članica IQNet-a iz nezapadne Evrope
- Prvo i **jedino** akreditovano sertifikaciono telo u Sloveniji od 1996
- Slovenačka SA i švedska SWEDAC **akreditacija** za sertifikovanje po standardima ISO 9001, ISO 14001, ISO 22000 i ISO 13485
- Akreditovani ocenjivač **EMAS**

Contract no.: Europa/04/125357/0/SER/10 - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Sadržaj:

- **Zahtevi za proizvode za koje je obavezna usaglašenost sa direktivama**
- **Kratak pregled osnovnih zahteva menadžmenta kvalitetom, za obezbeđenje usaglašenosti sa zahtevima**
- **Kratak pregled o nadzoru nad tržištem tehničkih proizvoda i utvrđivanje usaglašenosti proizvoda kojima se trguje**

Contract no.: Europa/04/125357/0/SER/10 - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Zahtevi za proizvode za koje je obavezna usaglašenost sa direktivama

- Struktura zahteva za proizvode u direktivama novog pristupa
- Esencijalni - bitni zahtevi za proizvode - neki primeri iz prakse
- Harmonizovani standardi - dostupnost i objave u OJ EU
- Dokazivanje usaglašenosti sa zahtevima prilikom postavljanja na tržište
- Načini dokazivanja usaglašenosti tokom životnog veka proizvoda na tržištu
- Dokazivanje usaglašenosti pomoću sistema menadžmenta kvalitetom - moduli
- Ovlašćena tela za utvrđivanje usaglašenosti, prijavljena ovlašćena - **imenovana** tela za utvrđivanje usaglašenosti - primeri
- Zahtevi za ovlašćena tela za utvrđivanje usaglašenosti i prijavljena tela - primer Slovenije

Contract no.: Europa/04/125357/0/SER/10 - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Kratak pregled osnovnih zahteva menadžmenta kvalitetom, za obezbeđenje usaglašenosti sa zahtevima

- **TQM i model izvrsnosti EFQM, ISO 9001:2008, specifični standardi**
- TQM i model izvrsnosti EFQM
- ISO 9001 : 2008 ; ISO 9004:2009
- **Specifični standardi - na primer ISO 13485 za medicinska sredstva**
- ...

Contract no.: Europa/04/125357/0/SER/10 - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Kratak pregled o nadzoru nad tržištem tehničkih proizvoda i utvrđivanje usaglašenosti proizvoda kojima se trguje

- Inspekcija na tržištu, principi i pristupi za nadzor, posebni naglasci na bezbednosti proizvoda
- Uzimanje uzoraka i postupanje sa uzorcima, načela dokumentovanosti, sledivosti, ekonomičnosti, legalnosti, anonimnosti i ravnopravnosti
- Utvrđivanje usaglašenosti sa zahtevima - izbor i kompetentnost tela za utvrđivanje usaglašenosti - nedavna praksa kod pristupanja EU
- Obaveštavanje u EU o nađenim kritičnim neusaglašenostima - opasni proizvodi - brza razmena informacija RAPEX - praktični prikazi

Contract no.: Europa/Id/125357/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

KOJI PROIZVODI SU PODVRGNUTI ZAHTEVIMA DIREKTIVA?

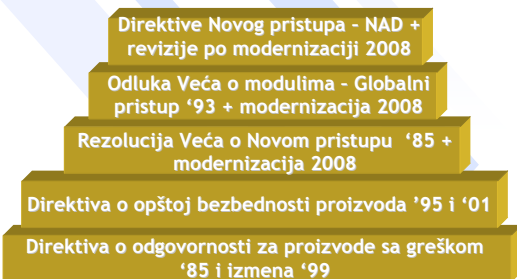
1. Proizvođač je odgovoran za proizvod sa greškom
2. Najmanje moraju da budu **BEZBEDNI** u normalnim uslovima korišćenja

Contract no.: Europa/Id/125357/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Zahtevi za proizvode za koje je obavezna usaglašenost sa direktivama HARMONIZACIJA TEHNIČKE REGULATIVE

Contract no.: Europa/Id/125357/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Zahtevi za proizvode za koje je obavezna usaglašenost sa direktivama

- Liability for defective products
- Odgovornost za defektne proizvode
[Directive 1985/374/EEC](#) - i izmena - [Directive 1999/34/EC](#)

Primenjuju se na bilo koji proizvod na tržištu evropskog ekonomskog područja i tiču se neposredno i građana i proizvođača na tom području.

Primenjuju se od 4.decembra 2000. godine

Contract no.: Europa/Id/125357/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Zahtevi za proizvode za koje je obavezna usaglašenost sa direktivama

[Direktiva 1985/374/EEC](#) i izmena
[Direktiva 1999/34/EC](#):
čl.2:

Za svrhe ove direktive, "proizvod" znači sve šta je pokretno čak i kad je ugrađeno u drugo pokretno ili u nepokretno.

"Proizvod" uključuje i elektricitet.

Contract no.: Europa/Id/125357/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Struktura zahteva za proizvode u direktivama novog pristupa

Primer direktive novog pristupa
Direktiva 2004/22/EC
(Direktiva o mernim instrumentima - MID)

Član 6

SUŠTINSKI ZAHTEVI I UTVRĐIVANJE USAGLAŠENOSTI

U čl.6 poziva se na aneks I (suštinski zahtevi), zatim na specifične zahteve koji su u aneksima za grupe merila (MI-001 do MI 010) kao i na

čl.9

UTVRĐIVANJE USAGLAŠENOSTI

- u njemu se poziva na procedure utvrđivanja usaglašenosti -module - anekse A do H1)

Contract no.: Europa/Id/125357/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Struktura zahteva za proizvode u direktivama novog pristupa

Zahtevi za proizvode - neki primeri MID Aneks I - suštinski zahtevi kao na primer:

1. Dozvoljene pogreške (po specifikacijama u MI 001 - MI010 aneksima)
  - Razne uticajne veličine i kategorizacija (na pr. temperatura, vlažnost, vibracije, udarci, elmg.okolina, naponski i elektrostatički uslovi)
2. Ponovljivost
3. Obnovljivost
4. Osetljivost i diskriminacija
5. Trajnost
6. Pouzdanost
7. Prikladnost
8. Zaštita protiv ometanja
9. Informacije uz instrument
10. Prikaz rezultata
11. Procesiranje rezultata
12. Mogućnost provere usaglašenosti (dizajn)

Contract no.: Eurpo404/125357/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Struktura zahteva za proizvode u direktivama novog pristupa

Zahtevi za proizvode - neki primeri MID Aneks MI 001 - vodomeri (specifični zahtevi, nakon definicija):

1. Opsezi protoka
2. Opseg temperatura vode
3. Opseg relativnog pritiska vode
4. Uslovi napajanja (nominalni AC i odstupanja DC)
5. Dozvoljena pogreška kod većih odnosa protoka
6. Dozvoljena pogreška kod niskih protoka
7. Dozvoljene pogreške usled smetnji, i nakon ispitivanja trajnosti
8. Prikladnost (montaža, otpornost na reverzni protok)
9. Merne jedinice
10. Puštanje u upotrebu

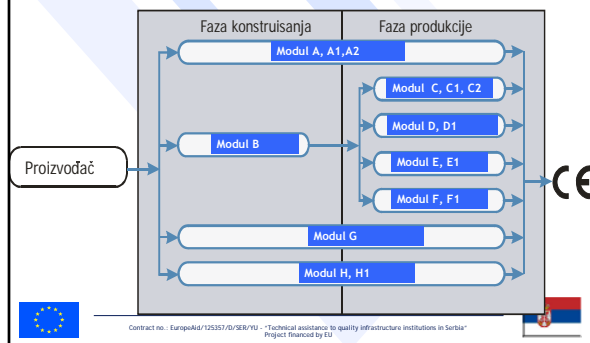
OCENJIVANJE USAGLAŠENOSTI (moduli): **B + F ili B + D ili H1**

Contract no.: Eurpo404/125357/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Globalni pristup za postupke ocenjivanja usaglašenosti - moduli

Contract no.: Eurpo404/125357/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Harmonizovani Standardi

Harmonizovani standardi (EN standardi) obuhvataju osnovne tehničke zahteve za proizvode na koje se odnose direktive Novog pristupa.

Ako je proizvod razvijen, konstruisan i proizveden prema zahtevima primenjenih harmonizovanih evropskih standarda, onda postoji pretpostavka, da je proizvod usaglašen sa suštinskim zahtevima primenjenih direktiva Novog pristupa.

Contract no.: Eurpo404/125357/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Harmonizovani standardi

- Harmonizovani standardi objavljuju se u Službenom listu EU (OJ)
- Upotreba harmonizovanih standarda je dobrovoljna.
- Harmonizovane standarde izdaju institucije:
  - CEN (opšti standardi i standardi koji nisu u nadležnosti CENELEC i ETSI),
  - CENELEC (elektrotehnički standardi) i
  - ETSI (telekomunikacioni standardi).

Contract no.: Eurpo404/125357/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Harmonizovani standardi (i normativni dokumenti)

Harmonizovani standardi se objavljuju u Službenom listu EU (OJ) – na primer OJ C 162/2007:

- EN 14154-1:2005+A1:2007
- Water meters - Part 1: General requirements

- EN 14154-2:2005+A1:2007
- Water meters - Part 2: Installation and conditions of use

- EN 14154-3:2005+A1:2007
- Water meters - Part 3: Test methods and equipment

■ ISTO TAKO KORISTE SE I NORMATIVNI DOKUMENTI KOJI SE OBJAVLJUJU U SL.LISTU EU – OIML DOKUMENTI na pr.: OJ C 269/2006

Contract no.: Eurpo404/125357/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Postavljanje na tržište
Placing on the market
znači po odluci 768/2008, aneks I,
čl.R1

Učiniti proizvod prvi puta dostupnim
na tržištu EU

proizvod mora biti usaglašen sa
zahtevima direktiva, za šta je
odgovoran proizvođač

Contract no.: EurpoAid/125357/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
 Project financed by EU

Ocena usaglašenosti
Conformity assessment
znači po odluci 768/2008, aneks I,
čl.R1:

Proces kojim se dokazuje da su
zahtevi koji se odnose na proizvod,
proces, uslugu, sistem, lice ili telo
bili ispunjeni

To ocenjuje telo za ocenjivanje
usaglašenosti (TOU)

Contract no.: EurpoAid/125357/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
 Project financed by EU

Definicija znaka
Po Odluci br. 768/2008, aneks I, čl.R1

CE znak znači oznaku kojom proizvođač
(ekonomski subjekt – tačka 7) naznačuje
(obeležava) da je proizvod usaglašen sa
primenjenim zahtevima postavljenim u
harmonizacionom zakonodavstvu Unije

Za tu usaglašenost je odgovoran ekonomski subjekat
(čl.1 Odluke)

Contract no.: EurpoAid/125357/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
 Project financed by EU

Dokazivanje usaglašenosti

- 1. prilikom postavljanja na tržište**
  - ocenjivanje proizvoda i njegovih karakteristika i sastava prema suštinskim zahtevima i specifikacijama har.stand.
  - određivanje načina obezbeđenja stalnog ispunjenja zahteva i dokazivanja usaglašenosti – modula
  - pridobivanje prava na korišćenje CE znaka
  - EC sertifikat
- 2. Tokom "životnog veka" proizvoda na tržištu**
  - Izjava o usaglašenosti,
  - primena određenog modula i prema tome nadzor TOU (proizvoda, proizvodnje, sistema menadžmenta kvaliteto u proizvodnji ili potpunog sistema i dizajna)
  - nadzor državnih inspeksijskih organa

Contract no.: EurpoAid/125357/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
 Project financed by EU

Dokazivanje usaglašenosti

MOŽE LI PROIZVOĐAČ SAM VRŠITI
OČENJIVANJE USAGLAŠENOSTI U PROIZVODNJI?

Contract no.: EurpoAid/125357/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
 Project financed by EU

Dokazivanje usaglašenosti

Može ukoliko:

- To predviđa direktiva - dozvoljava takav modul
 Moduli A1, A2, C1, C2 po aneksu II 768/2008
- MID na pr. ne predviđa te module (zasad)
- Ako ima akreditovane vlastite mogućnosti za kontrolu i ispitivanja
- Pod nadzorom je TOU

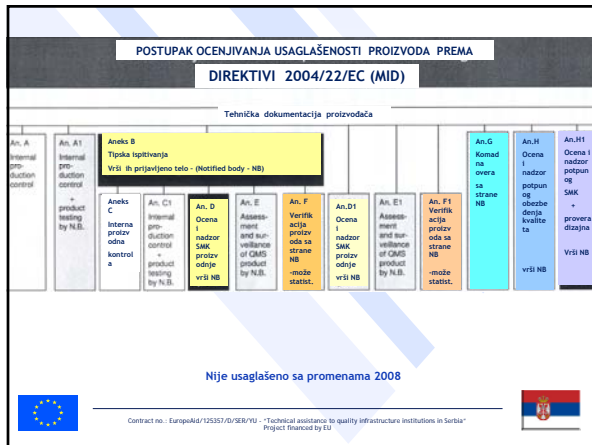
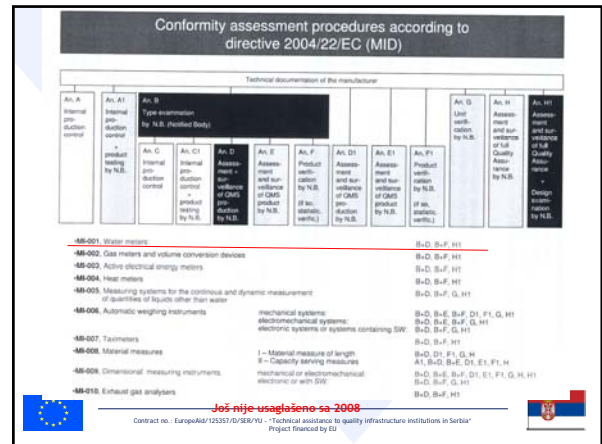
Contract no.: EurpoAid/125357/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
 Project financed by EU

Dokazivanje usaglašenosti

	C. Conformity to type	D. Production quality assurance (EN ISO 9001:2000 (*)	E. Product quality assurance (EN ISO 9001:2000 (*)	F. Product verification		
A. Manufacturer — declares conformity with essential requirements — affixes required conformity marking	C. Manufacturer — declares conformity with approved type — affixes required conformity marking	D. Manufacturer — operates an approved quality assurance system for final inspection and testing — declares conformity with approved type — affixes required conformity marking	E. Manufacturer — operates an approved quality assurance system for final inspection and testing — declares conformity with approved type — affixes required conformity marking	F. Manufacturer — declares conformity with approved type — affixes required conformity marking	Manufacturer — declares product conformity — affixes required conformity marking	Manufacturer — operates an approved QP for production final inspection and testing — declares conformity — affixes required conformity marking
AI. Assessed in-house body — issues an explicit opinion of the product (*)	CI. Assessed in-house body — issues an explicit opinion of the product (*)	DI. Assessed in-house body — issues an explicit opinion of the product (*)	EI. Assessed in-house body — issues an explicit opinion of the product (*)	FI. Assessed in-house body — issues an explicit opinion of the product (*)		
AII. Product checks at random intervals (*)	CI. Product checks at random intervals (*)	DI. Product checks at random intervals (*)	EI. Product checks at random intervals (*)	FI. Product checks at random intervals (*)		

(*) Supplementary equipment which has to be used in actual legislation.
 (*) Issued by reference to 1 and 2 requirements relating to common verification and control requirements.
 (*) Issued by reference to 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 and 14 requirements relating to common verification and control requirements.
 (*) Issued by reference to 14 and 15 requirements relating to common verification and control requirements.

Contract no.: Europa/02/125357/0/SER/10 - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

POSTUPCI ZA UTVRĐIVANJE USAGLAŠENOSTI (MODULI) definisani su u aneksu II 768/2008

- A** Unutrašnja kontrola proizvodnje
- A1** Unutrašnja kontrola proizvodnje i kontrolisana ispitivanja proizvoda
- A2** Unutrašnja kontrola proizvodnje i kontrolisana ispitivanja proizvoda
- B** EU pregled tipa
- C** Usaglašenost sa tipom na bazi unutrašnje kontrole proizvodnje
- C1** Usaglašenost sa tipom na bazi unutrašnje kontrole i kontrolisana ispitivanja proizvoda
- C2** Usaglašenost sa tipom na bazi unutrašnje kontrole i kontrolisana ispitivanja proizvoda u slučajno odabranim vremenskim razmacima

Contract no.: Europa/02/125357/0/SER/10 - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

POSTUPCI ZA UTVRĐIVANJE USAGLAŠENOSTI (MODULI) definisani su u aneksu II 768/2008

- D** Usaglašenost sa tipom na bazi obezbeđenja kvaliteta proizvodnje
- D1** Obezbeđenja kvaliteta proizvodnje
- E** Usaglašenost sa tipom na bazi obezbeđenja kvaliteta proizvoda
- E1** Obezbeđenje kvaliteta za kontrolu i ispitivanje gotovog proizvoda
- F** Usaglašenost sa tipom na bazi provere proizvoda
- F1** Usaglašenost na bazi provere proizvoda
- G** Usaglašenost na bazi overe jedinice
- H** Usaglašenost na bazi potpunog obezbeđenja kvaliteta
- H1** Usaglašenost na bazi potpunog obezbeđenja kvaliteta plus preispitivanja razvoja (dizajna)

Contract no.: Europa/02/125357/0/SER/10 - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Primer MID - aneksi – primena modula

Modul H: izjava o usaglašenosti na bazi potpunog obezbeđenja kvaliteta

Proizvođač mora za predmetno merilo primenjivati odobren sistem menadžmenta kvalitetom (SMK) za dizajn, proizvodnju, za pregled i ispitivanje završnog proizvoda i nalazi se pod nadzorom

Contract no.: Europa/02/125357/0/SER/10 - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Primer MID - aneksi – primena modula

U prijavi za ocenu SMK proizvođač mora opisati svoj SMK moraju biti opisani:

- Ciljevi kvaliteta, organizaciona struktura, odgovornosti, ovlašćenja rukovodstva u vezi sa kvalitetom proizvoda
- Tehničke specifikacije dizajna, uključujući korišćene standarde ili druga sredstva za obezbeđivanje ispunjenja zahteva
- Tehnike za kontrolu dizajna, postupci i sistematske mere koje će se provoditi u razvoju merila za predmetnu kategoriju
- Odgovarajuće tehnike proizvodnje, upravljanja i obezbeđenja kvaliteta, postupci i sistematske mere
- Pregledi i ispitivanja, koja će se vršiti pred izradom, za vreme i nakon nje
- Zapis o kvalitetu, kao npr. izveštaji o pregledima, podaci o ispitivanjima, o kalibracijama, obučenosti osoblja itd.
- Način praćenja postizanja zahtevanog kvaliteta dizajna i proizvoda te efikasnog delovanja SMK

Contract no.: Europa/44/125357/0/SER/10 - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"

Project financed by EU

Primer MID - aneksi – primena modula

Modul H: izjava o usaglašenosti na bazi potpunog obezbeđenja kvaliteta

- TOU oceni sistem menadžmenta kvalitetom i utvrdi da li zadovoljava zahteve (prethodno navedene). Ako SMK zadovoljava zahteve standarda koji preuzima harmonizovani standard, pretpostavlja se da zadovoljava zahteve direktive
- Grupa za proveru mora imati osim iskustava sa sistemima menadžmenta kvalitetom i iskustva na predmetnom području kao i poznavati Direktivu (Pravilnik).
- Postupak mora uključiti nadzorni obilazak prostorija proizvođača.
- Proizvođač se službeno obaveštava o odluci – nalazi i obrazloženja

Contract no.: Europa/44/125357/0/SER/10 - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"

Project financed by EU

Primer MID - aneksi – primena modula

Modul H: izjava o usaglašenosti na bazi potpunog obezbeđenja kvaliteta

- Proizvođač se obaveže, da će ispunjavati obaveze iz odobrenog SMK(OSK) i održavati prikladnost i efikasnost OSK
- Proizvođač redovno obaveštava TOU o svim predviđenim izmenama SMK, koje TOU oceni i po potrebi proveriti - obavesti

NADZOR:

- Svrha je uveriti se da proizvođač ispunjava obaveze OSK
- Proizvođač mora TOU omogućiti pristup u izradu, preglede, ispitivanja, skladišta i dati sve potrebne podatke te
- Dokumentaciju OSK,
- Zapis o kvalitetu, u vezi sa dizajnom, analize proračune, rezultate itd...
- Zapis o kvalitetu za proizvodni deo – izveštaje o pregledima, ispitivanjima, umeravanjima, obučenosti osoblja itd...

Contract no.: Europa/44/125357/0/SER/10 - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"

Project financed by EU

Primer MID - aneksi – primena modula

Modul H: izjava o usaglašenosti na bazi potpunog obezbeđenja kvaliteta

- TOU vrši periodične provere, da se uveri o održavanju i upotrebi OSK, o čemu proizvođaču izda izveštaj o proveru.
- TOU može nenajavljeno posetiti proizvođača. Po potrebi izvede ispitivanja, da proveru pravilnost delovanja OSK. Predloži izveštaj o poseti i ako je vršio ispitivanja i izveštaj o tome.

Contract no.: Europa/44/125357/0/SER/10 - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"

Project financed by EU

Primer MID - aneksi – primena modula

Modul H1: izjava o usaglašenosti na bazi potpunog obezbeđenja kvaliteta i pregleda dizajna

- Sve je isto kao kod modula H, samo je dodatno uz ocenu SMK još i
- PREGLED RAZVOJA kao samostalna aktivnost kod ocenjivanja
- Za to proizvođač da posebnu prijavu na TOU
- PRIJAVA za pregled dizajna mora uključiti:
- Podatke o sebi,
- Pismenu izjavu, da jednaka prijava nije predložena drugom TOU
- Tehničku dokumentaciju (isto kao pre)-obuhvatiti mora dizajn i delovanje, potrebno za obezbeđenje usaglašenosti
- Dokaze o prikladnosti tehničkog dizajna, navodjenje svih predmetnih dokumenata, koji su upotrebljeni, a ako je potrebno i rezultate ispitivanja (vlastitih ili izvršenih drugde)

Contract no.: Europa/44/125357/0/SER/10 - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"

Project financed by EU

Primer MID - aneksi – primena modula

Modul H1: izjava o usaglašenosti na bazi potpunog obezbeđenja kvaliteta i pregleda dizajna

- TOU pregleda prijavu i ako dizajn zadovoljava zahteve za merilo, izda EU-sertifikat o pregledu dizajna.
- Svi značajni delovi dokumentacije se moraju priložiti sertifikatu
- SERTIFIKAT o pregledu dizajna i prilozi sadrže sve potrebne informacije za ocenu usaglašenosti i kontrolu za vreme korišćenja
- Sertifikat važi 10 godina i može se produžiti za još toliko
- Proizvođač redovno obaveštava TOU, koje je izdalo sertifikat o pregledu dizajna o svim bitnim izmenama tog dizajna. Izmene dizajna mora odobriti TOU, ukoliko utiču na usaglašenost sa suštinskim zahtevima, uslove valjanosti sertifikata ili na propisane uslove korišćenja.

Contract no.: Europa/44/125357/0/SER/10 - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"

Project financed by EU

Ovlašćena tela za ocenjivanje usaglašenosti, prijavljena ovlašćena tela za ocenjivanje usaglašenosti - primeri

Prijavljeno telo – Notified Body
Telo za ocenjivanje usaglašenosti, prijavljeno Komisiji EU i objavljuje se u registru komisije (NANDO) New Approach Notified and designated Organisations - 2312 tela 4.4.2010.

Zahtevi su u čl. R17 aneksa I Odluke 768/2008 – osnove:

- EN ISO/IEC 17025 – Laboratorije za ispitivanje;
- EN ISO/IEC 17020 – Kontrolna tela;
- EN 45011 – Sertifikaciona tela za proizvode
- EN ISO/IEC 17021 – Sertifikaciona tela za sisteme menadžmenta kvalitetom (SMK)

Svoju obučenost dokazuju nacionalnom telu za imenovanje i prijavljivanje - prvenstveno sa akreditacijom,

Contract no.: Eurpoakid/12537/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Ovlašćena tela za ocenjivanje usaglašenosti, prijavljena ovlašćena tela za ocenjivanje usaglašenosti - primeri

Prijavljeno telo – Notified Body
Telo za ocenu usaglašenosti, prijavljeno je Komisiji EU i Objavljeno je u registru NB (NANDO)

- Na pr. za MID je 143 NB trenutno u EU
- Slovenija ima trenutno 16 NB
- SIQ je NB 1304, za 12 direktiva, među njima za
- MID – 2004/22/EC,
- MDD – 93/42/EEC
- MD - Machinery - 2006/42/EC,
- 2004/108/EC – Elektromagnetic compatibility
- Akreditovan i prema ISO 17021 (ocenjivanje sistema menadžmenta)

Contract no.: Eurpoakid/12537/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

ZAHTEVI ZA OVLAŠĆENA TELA (Notified bodies) čl. R17 768/2008, aneks I

- Pravno lice po nacionalnom pravu
- Organ treće strane, (third party) nezavisan od organizacije ili proizvođača kojeg ocenjuje
- Organ, rukovodstvo, uposleni i podizvođači ne smeju učestvovati u bilo kakvim aktivnostima koje bi ugrozile nezavisnost i integritet za ocenjivanje
- Koristi najveću moguću stručnost, tehničku obučenost i bez pritisaka ili stimulacija, posebno od zainteresovanih strana
- Sposobno izvoditi sve zadatke (propisi), odgovorno je za sve i kada to vrši podizvođač
- Ima osoblje sa znanjem i iskustvom; procedure i opise procedura za utvrđivanje usaglašenosti
- Ima potrebna sredstva za vršenje zadataka i pristup do sve potrebne opreme

Contract no.: Eurpoakid/12537/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

ZAHTEVI ZA OVLAŠĆENA TELA (Notified bodies) čl. R17 768/2008, aneks I

- Osoblje mora biti
  - Tehnički i profesionalno obučeno za područje za koje je ovlašćen
  - Znanje za ocenjivanje i ovlašćenja za utvrđivanje usaglašenosti
  - Znanje i razumevanje suštinskih zahteva o harm. standardima, harm. zakonodavstva Unije i izvršnim propisima
  - Sposobnosti za pripremu sertifikata, zapisa i izveštaja za dokazivanje izvršenog ocenjivanja
- Obezbeđena je nepristrasnost tela, najvišeg rukovodstva i osoblja; Plate im ne smeju zavisiti od broja izvršenih ocena ili rezultata
- Ima ugovoreno osiguranje odgovornosti izuzev ako država preuzme odgovornost
- Osoblje mora poštovati profesionalne tajne u pogledu svih informacija koje dobije tokom vršenja zadataka i obezbediti imovinska prava
- Saraduje pri standardizaciji na svojem području ovlašćenosti

Contract no.: Eurpoakid/12537/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU

Ovlašćena tela za ocenjivanje usaglašenosti, prijavljena ovlašćena tela za ocenjivanje usaglašenosti - primeri

Procedura za imenovanje, TOU, prijavljivanje Komisiji EU i nadzor nad TOU

Zakonske osnove:

- Zakon o tehničkim zahtevima za proizvode i utvrđivanju usaglašenosti
- Uredba o načinu određivanja tela za ocenjivanje usaglašenosti
- Zakon o upravnom postupku

- Komisija od tri člana ocenjuje sposobnost TOU (MG, nadležno ministarstvo i SA)
- Odluka ministra
- Imenovanje,
- Prijavljivanje Komisiji i objava u OJ EU

Contract no.: Eurpoakid/12537/0/SER/YU - "Technical assistance to quality infrastructure institutions in Serbia"
Project financed by EU